

ORVOSI KÖNYVTÁRAK

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének hivatalos lapja

2013. 10. évf. 1. szám

Tartalom

KÖSZÖNTŐ.....	3
HÍREK – BESZÁMOLÓK 2012-RŐL.....	4
2012. év a GYEMSZI Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtárában.....	4
Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtár - 2012.....	4
Könyvtárbarátok köre.....	5
Péterfy Sándor Utcai Kórház - Rendelőintézet és Baleseti Központ Orvosi Könyvtár	6
Petz Aladár Megyei Oktató Kórház Orvosi Könyvtár, Győr.....	7
Betegápoló Irgalmas Rend - Budai Irgalmasrendi Kórház.....	7
MOKSZ könyvtárak.....	9
Éves jelentés a Szövetség 2012-es munkájáról.....	9
Villanások egy egészségügyi szakkönyvtár elmúlt 50 évéről, tények, számok annak jelen helyzetéről - Mit mutat a Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtárának jubileumi mérlege?.....	17
SZAKKÖNYVTÁROSI FIGYELŐ.....	21
Beszámoló a frankfurti Goethe Egyetem Orvostudományi Főkönyvtárában 2012. október 11-én tett látogatásról	21
EBSCO tréning az MTA könyvtárában.....	25

KÖSZÖNTŐ

Kedves Kolléga, kedves Olvasó!

2013 úgy érzem, hogy jelentős év lesz az orvosi könyvtárosok, könyvtárak életében. Először is jubilál a hírlevelünk: 10. évfolyamához érkezett az Orvosi Könyvtárak, a MOKSZ hivatalos lapja.

Ugyancsak 10. alkalommal kerül – hogy múlik az idő! - megrendezésre az INFORMATIO SCIENTIFICA – INFORMATIO MEDICATA, az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma, a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára és a MOKSZ szervezésében. Ezt a jeles évfordulót méltóképpen fogjuk megünnepelni.

Ebben az évben lehetősége nyílik a GYEMSZI felügyelete alá került kórházakban működő mintegy 65 kórházi könyvtárnak, hogy együttműködve dolgozzanak tovább. Az együttműködés nemcsak hasznos, hanem szükséges is, ebben a pénzsűke világban. Tavaly felmérést végeztünk és szomorúan tapasztaltuk, hogy a 65 kórházi könyvtárból több mint 50 könyvtárban semmilyen elektronikus katalógus nincs. A felmérés eredményéről a tavalyi MOKSZ közgyűlésen számoltam be.

A jövőbeli együttműködés reményében egy közös dokumentumfeldolgozási, katalógizálási, szolgáltatási rendszert szeretnénk megvalósítani, melyhez az anyagi és szervezési támogatást megkaptuk a GYEMSZI-től. Engedélyt kaptunk egy közös rendszer kiépítésére, hogy a GYEMSZI felügyelete alatt működő kórházi könyvtárak azonos integrált rendszert használjanak. Ez a SZIKLA lesz, amit könyvtárunk, az Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár is használ.

Viszont mielőtt előre néznénk, érdemes még visszatekintenünk az előző évre. A hírlevél ebben a számában a 2012-es év történéseit, fontos eseményeit vesszük számba. Többek között a Szövetségünk, a Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtár és a mi könyvtárunk tavalyi munkájáról olvashatunk rövid beszámolókat.

Mindnyájunknak jó egészséget és sikerekben gazdag évet kívánok!

Dr. Palotai Mária

könyvtárvezető

GYEMSZI IRF

Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár

palotai.maria@gyemszi.hu

HÍREK – BESZÁMOLÓK 2012-RŐL

2012. év a GYEMSZI Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtárában

Tavaly elsősorban a GYEMSZI felügyelete alá került kórházi könyvtárakban működő 65 könyvtár állapotának felmérésével foglalkoztunk. Idén valósul meg, hogy azonos szoftvert használva, egy közös katalógust építsünk a kórházi könyvtárakkal.

Több rendezvény szervezésében is részt vettünk (3 alkalommal felhasználóképzést, 1 alkalommal az ELTE BTK Könyvtártudományi Tanszék MA hallgatóinak orvosi, egészségtudományi szaktájékoztató órát tartottunk, valamint az MKE Műszaki Könyvtári Szekciója októberi programja keretében 2 előadást tartottunk, illetve bemutattuk a Hold utcai kutatószobánkat). Az EAHIL (European Association for Health Information and Libraries) „Health information without frontiers” címmel Brüsszelben megrendezett konferenciáján poszterrel vettünk részt.

Újdonságnak számít, hogy elkezdtük a Lelőhelyjegyzékben a magyar folyóiratok adatait is feldolgozni.

Dr. Palotai Mária

könyvtárvezető

GYEMSZI IRF

Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár

palotai.maria@gyemszi.hu

Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtár - 2012

Zala Megyei Kórház
Egészségügyi
Szakkönyvtár

A könyvtár 2012-ben ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját. Ennek jegyében a kórház újságjában és intranet hálózatán

hatfordulós könyvtári totót szervezett részben könyvtártörténeti, részben könyvtárhasználati témakörben. A két nyertes könyvjutalmat kapott. A kórház „Kór-Lap” című újságjában – két részben nyomtatásban is közzétettük – a portálunkon is olvasható – könyvtártörténetet. Tizennégy alapító taggal létrehoztuk a „Könyvtárbarátok köre”-t. Ennek egyik nem túl hangsúlyozott célja egyfajta szemléletformálás, ami szerint a tudás érték, a biztonságos betegellátás, hozzá kapcsolódó oktatás, kutatás fontos feltétele egy megfelelő szakinformációs háttér. Ennek optimalizálásához, a

felhasználói igények megfogalmazásához, az intézmény vezetésének a könyvtár működtetésére vonatkozó javaslattételeihez ad szervezeti keretet a Könyvtárbarátok köre. Tagjai a negyedévenkénti személyes találkozás mellett egy most létrejövő levelezőlistán tartják a kapcsolatot egymás között.

Idei munkánkat alapvetően az itt megfogalmazódó célok, feladatok határozzák meg.

Beke Gabriella
könyvtárvezető
Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtár
bega@zmkok.hu

Könyvtárbarátok köre

Könyvtárbarátok köre alakult a Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtárában. A tizennégy alapító taggal létrejött kör munkájában részt vesz – többek közt - a Kórházigazgatás, és a Tudományos Bizottság képviselője is. E testület elsődleges célja a közvetlen

felhasználók részéről észrevételek, tapasztalatok, javaslatok megtétele – részben a könyvtár munkatársai, részben a kórház vezetése felé. Ezen kívül, a tagok, egyfajta szemléletformáló szerepet is felvállalnak, ami szerint a tudás, a jól képzett szakember kiemelten fontos érték. A gyors ütemben növekvő és avuló egészségügyi információknak a mindennapi betegellátás szerves részévé kell válniuk. A könyvtárbarátok köre első, alakuló ülésén a könyvtár munkatársainak előadásában felidéztek a szakkönyvtár elmúlt 50 évének jelesebb eseményeit, megismerkedhettek a könyvtári portál hasznosságával, egyedi voltával valamint az abban rejlő fejlesztési

lehetőségekkel. Végül több szempontú – a működés pénzügyi, személyi és számítástechnikai feltételei - pillanatképet kaptak a könyvtár jelenlegi helyzetéről. A megalakult Könyvtárbarátok köre első tevékenységként gyűjti és a intézmény vezetése elé tárja az ide vonatkozó javaslatait.

Beke Gabriella
könyvtárvezető
Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtár
bega@zmkok.hu

Péterfy Sándor Utcai Kórház - Rendelőintézet és Baleseti Központ Orvosi Könyvtár

Az elmúlt évek során a könyvtár helyzete érdemlegesen nem változott se jó, se rossz irányba. A lehetőségekhez mérten fizet elő folyóiratokra (többségében magyar), adatbázisokra és szerez be könyveket. Mindezeket teljes egészében az orvosok és ápolók közreműködésével. Ezenkívül a kórház vezetését is ellátja a szükséges szakirodalommal, értsd.: közlönyök, jogi és munkaügyi folyóiratok stb. A könyvek is folyamatosan kerülnek feldolgozásra a könyvtár integrált rendszerében. Sajnos a selejtezés is "folyamatos" tevékenység, mert sok olyan könyv van (főként német nyelvű), melyeket már évtizedek óta nem használt senki, ezeket bizony nem áll módomban tovább tárolni. A könyvtár területe alapján véve elég nagy, de sajnos így se férnek el a könyvek, régebbi külföldi és magyar folyóiratok, közlönyök.

Örömteli hír viszont, hogy a könyvtár idén ünnepli fennállásának 50. évfordulóját. Ebből az alkalomból egy rövid összefoglaló kiadvány elkészítését tervezem a régen itt dolgozó könyvtárosok segítségével és saját kutatásaimmal.

Farkas Eszter
könyvtáros főmunkatárs
Péterfy Sándor Utcai Kórház
Orvosi Könyvtár
konyvtar@peterfykh.hu

Petz Aladár Megyei Oktató Kórház Orvosi Könyvtár, Győr

Könyvtárunk életében a 2011-es év nagy változásokat hozott. Régi épületünk, bár csak 43 éves, de gazdagítja a magyar műemléképületek sorát. Mivel intézményünk anyagi lehetőségei nem tették lehetővé felújítását, így az épület gyakorlatilag fokozatosan használhatatlanná vált. Emiatt 2010-2011. év folyamán két alkalommal is költözködéskényszerültünk. Végül könyvtárunk a Széchenyi István Egyetem Petz Lajos Egészségügyi és Szociális Intézetének épületében kapott elhelyezést. Az egyetem a rendelkezésünkre bocsátott helyiségeket felújította, berendezte, hogy ezzel a nagyvonalú gesztussal segítse munkánkat. Az egyetemi épületben való létünknek számos előnyét élvezzük munkánk során, azonban minden segítőkészség ellenére sem tudjuk állományunkat megfelelően elhelyezni, hiszen az általunk használt helyiségek alapterülete és befogadó képessége az eredetinek kb. harmada.

Ennek fényében mindenképpen fontolóra kell vennünk egy nagyobb arányú állományapasztás lehetséges módjait. Idei nagy feladatunk, hogy a régi épületben maradt állománynak megfelelő helyiséget biztosítva ezt az állományrészt is elköltöztessük, mivel kórházunk régi telepe felszámolásra kerül és az ott található osztályok a hamarosan használatba vehető új kórházi szárnyban kapnak elhelyezést.

Veszprémi Károlyné

könyvtáros

Petz Aladár Megyei Oktató Kórház

Orvosi Könyvtár

petzmedlib@gmail.com

Betegápoló Irgalmas Rend - Budai Irgalmasrendi Kórház

Könyvtárunk a „Központi könyvtár” három egységből áll: Orvosi könyvtár; Szépirodalmi könyvtár; Irattár, kórlaptár.

Az Orvosi könyvtárban változatlanul két könyvtáros dolgozik. A könyvtár életében nem hozott nagy változást a 2012-es év, a létszám is maradt, a korábban előfizetett két adatbázis, a Science Direct és Springer Link a 2012-es évben is megrendelésre került. Állományunk sem nagyon gyarapodott, hiszen a nyomtatott folyóirataink megcsappantak, de az adatbázisokból letölthető full textes cikkek enyhítették hiányukat. Szeretnénk 2013-ra is megtartani adatbázisainkat, izgalommal várjuk a tárgyalások kimenetét az árukat illetően.

A kórházunkban működő SE Reuma tanszék előadásaira érkező hallgatókat, valamint a gyógytornász hallgatókat is ellátjuk szakirodalommal. Vezetőségünk lehetővé teszi szakmai képzésünket és kapcsolattartásunkat más intézmények kollégáival, hozzájárul ahhoz, hogy a szakmai képzéseken, találkozókön részt vegyünk.

Változás a Szépirodalmi könyvtárunkban következett be. Korábbi helyéről, mellyel a kórháznak távolabbi céljai vannak, el kellett költöznie. Egy sokkal kisebb, de „betegbarát” könyvtárba. Azaz, az alagsorból a földszintre került, így az akadálymentesítés megoldódott, és az új hely verandaszerű üvegezett falával napsugaras, világos és hangulatos. A szépirodalmi könyveinket erősen meg kellett tizedelni, a duplum és kevésbé olvasott példányokat dobozoltuk, és raktárban tároljuk, megtartva arra az eshetőségre, hogy a kitett állományt frissíthessük, cserélhessük. A szép környezetet önerőből valósítottuk meg új függönyök varrásával, bútor és szőnyegek igénylésével és beszerzésével. A könyvtárban egy kolléganő dolgozik, aki teológiai és biblioterápiás végzettsége kapcsán csoportos terápiákat is folytat a betegek számára.

Az Irattár és kórlaptár szinte állam az államban. Két dolgozó, egy diplomás és egy középkáder folytatja munkáját, mely az EU-s adminisztratív előírások miatt egyre jobban duzzad. Évről évre nő ki a raktározásra rendelkezésükre bocsájtott helyiséget, és az általában a padlástéren vagy egyéb kies területen kiutalt újabb helyiség kialakítása, megtisztítása és berendezése az ő és a mi feladatunk.

A három egységet a kollegialitás, egymás segítése és szakmai kiegészítése fogja össze. Betegség, szabadság idején helyettesítjük egymást, leltározásba, költözésbe, pakolásba besegítünk egymásnak.

Dr. Sándor Istvánné
könyvtárvezető
Budai Irgalmasrendi Kórház Könyvtár
konyvtar@irgalmas.hu

MOKSZ könyvtárak

Éves jelentés a Szövetség 2012-es munkájáról

A MOKSZ 2012-es évben történt eseményeiről, rendezvényeiről, céljairól, illetve a szervezet tagjainak munkájáról az alábbiakban számolunk be.

A szervezet alakulása

A MOKSZ 2012-ben 52 fizető tagot tartott számon. 2012. év elején 65 számla került kiküldésre a tagoknak. 52 intézmény fizette be a tagsági díjat, 13 tag nem jelzett vissza. 2012-ben nem jelentkezett új tag a Szövetségbe.

MOKSZ elnök: *Dr. Vasas Lívia*. Elnökségi tagok: *Beke Gabriella, Deák Valéria, Erdeiné Törőcsik Katalin, Hován Lászlóné, Nyíri Éva, Dr. Palotai Mária, Wolf György*.

Szervezeti átalakítások: GYEMSZI felügyelete alá 2 menetben 114 intézmény került; így a GYEMSZI alatt összesen 65 könyvtár működik 60 kórházban.

Elnökségi ülések

2012. december 13-án került sor az évváró vezetőségi értekezletre. Első napirendi pontként a MOKSZ honlap aktualizálására vonatkozó terveket, javaslatokat vitatták meg az elnökségi tagok. Ezen belül javaslat hangzott el az elnökségi tagok életrajzának feltöltésére, MTMT-s publikációs listájukra való hivatkozásra. Az Orvosi Könyvtárak folyóirat kapcsán felmerült tematikus számok bevezetése, valamint a MOKSZ könyvtárak rovat lapszámonként egy-egy könyvtárra való specializálása. A 2013-as jubileumi 10. Informatio Scientifica - Informatio Medicata konferencia programjáról is elhangzottak javaslatok. Vasas Lívia beszámolt a GYEMSZI-vel való levelezéséről a kórházi könyvtárak online forrásainak beszerzésével kapcsolatban.

Közgyűlések

Az Informatio Scientifica – Informatio Medicata utolsó napján, 2012. szeptember 28-án a Balassi Bálint Intézetben tartotta éves közgyűlését a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége. Vasas Livia beszámolt a MOKSZ éves eseményeiről, majd Erdeiné Törőcsik Katalin tájékoztatta a jelenlévőket az Ellenőrző Bizottság munkájáról. Két vezetőségi tag – Szikszai Márta és Kührner Éva – lemondtak vezetőségi tisztségükről. Palotai Mária beszámolt a GYEMSZI szervezeti átalakulásáról és a felügyelete alá került könyvtárak helyzetéről, terveiről. A közgyűlés végén az elnök köszöntötte az évfordulós kollégákat és a MOKSZ emlékéremmel kitüntetett négy könyvtárost: Papp Istvánné, Nyíri Éva, Veressné Dékány Mária és Bodnár Ilona.

Továbbiak

- A 2012. szeptember 28-án tartott közgyűlésen Szikszai Márta és Kührner Éva lemondtak elnökségi tagságukról.
- 2012. novemberében Vasas Livia levélben egyeztetett Surján György főigazgató-helyettessel a GYEMSZI felügyelete alá tartozó kórházi könyvtárak online forrásokkal való ellátásáról, a gazdaságos előfizetési lehetőségekről az online szakirodalom biztosítása érdekében. Főigazgató-helyettes úr tájékoztató levélben az anyagi források szűkösségéről, valamint ígéretet tett, hogy igényfelmérést fognak végezni, hogy azután közös beszerzési eljárást indíthassanak a kórházakkal.
- Sikeres NKA pályázat az ISIM 2012 helyszín bérlésének finanszírozására
- A GYEMSZI felügyelete alá 2 menetben 114 intézmény került; összesen 65 könyvtár működik 60 kórházban. A GYEMSZI IRF Könyvtára felmérést végzett a könyvtárak felszereltségéről, használatáról, stb. Ebből a felmérésből derült ki, hogy 14 könyvtár 7 féle OPAC-kal található meg az Interneten. Több mint 50 könyvtárban semmilyen elektronikus katalógus nincs. A GYEMSZI egy közös dokumentum-feldolgozási, katalógizálási, szolgáltatási rendszert szeretne megvalósítani. A GYEMSZI anyagi támogatásával lehetőség nyílik arra, hogy

minden GYEMSZI felügyelete alatt működő orvosi könyvtár azonos integrált rendszert használjon. A csatlakozás önkéntes.

- Dél Alföld: a Kiskunfélegyházi Kórház a Bács-Kiskun Megyei Kórház tagkórháza lett 2012 decemberétől. A GYEMSZI-vel együttműködve integrált könyvtári rendszer bevezetése kezdődik 2013-ban („kórházi könyvtárak közös katalógus építése, azonos könyvtári integrált rendszer használata”), mely nagy előrelépésnek számít.

Kitüntetések

2012. augusztus 20-án a könyvtárosi munka legmagasabb rangú elismerésében, Szinnyi József-díjban részesült Erdeiné Törőcsik Katalin.

Szeptember 28-án, a MOKSZ közgyűlésen a szövetség emléklappal és ajándékkal köszöntötte azt a 38 kollégát, akik ebben az évben jubiláltak a könyvtárosi pályán eltöltött éveikkel.

5 éve: *Szaszákné Papp Márta*, Réthy Pál Kórház Orvosi Könyvtára; *Batiz Judit*, SE Központi Könyvtár; *Nyitrai Nóra*, DEENK Kenézy Élettudományi Könyvtár; *Dr. Najbauerné Bacsics Zsuzsanna*, Pécsi Tudományegyetem Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

10 éve: *Vízvári Dóra*, GYEMSZI Könyvtár; *Gyergyák Edina*, Honvéd Kórház – Tud. Könyvtár; *Gulyásné Szekeres Judit*, Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete; *Hári Mária*, Könyvtár és Forrásközpont; *Hamza-Vecsei Tímea*, DEENK Kenézy Élettudományi Könyvtár; *Kulcsár Kornélia*, DEENK Kenézy Élettudományi Könyvtár; *Petro Leonard*, DEENK Kenézy Élettudományi Könyvtár; *Deák Ágnes*, Pécsi Tudományegyetem Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

15 éve: *Horváth Edina*, Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár; *Tóthné Németi Tünde*, Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár; *Horváth Csaba*, DEENK Kenézy Élettudományi Könyvtár; *Hergovics Erika*, GYEMSZI Könyvtár

20 éve: *Németh Sándor*, Bethesda Gyermekkórház; *Triebel Brigitta*, SE Központi Könyvtár; *Dr.Csehné Kiss Judit*, SE ETK Könyvtár; *Herpainé Farkas Mária*, Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár; *Wenner Gabriella*, Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár

25 éve: *Szabó Kinga*, SE TF Könyvtár; *Somoskövi Istvánné*, Pécsi Tudományegyetem Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

30 éve: *Dombiné Zs.Tóth Rita*, Bajcsy-Zsilinszky Kórház Orvosi Könyvtára; *Buksáné Kalacsi Zsuzsanna*, Szent János Kórház és Észak-budai Egyesített Kórházak Orvosi Könyvtára; *Somorjai Noémi*, SE Magatartástudományi Intézet Könyvtár; *Bodnár Ilona*, SE TF Könyvtár; *Ribinszky István*, SE TF Könyvtár; *Dr. Nemcsókné Horváth Judit*, Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár; *Pappné Czappán Marianna*, DEENK Kenézy Élettudományi Könyvtár; *Gracza Tünde*, Pécsi Tudományegyetem Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

35 éve: *Bérczy Ildikó*, Fővárosi Önkormányzat Jahn Ferenc Dél-Pesti Kórház Könyvtára; *Bujdosó László*, Fővárosi Szent István és Szent László Kórház Könyvtára

40 éve: *Papp Andrásné*, GYEMSZI Könyvtára; *Nyíri Éva*, Honvéd Kórház – Tud. Könyvtár; *Dobosné Benzsay Paula*, Országos Onkológiai Intézet Könyvtár; *Tálos Miklós*, Csolnoky Ferenc Kórház Orvosi Könyvtára, Veszprém; *Mészáros Béláné*, PTE Egészségtudományi Kar Szombathelyi Képzési Központ Könyvtár

50 éve: *Kozma Zoltánné*, Pest M. Flór Ferenc Kórház Könyvtár

Továbbá 4 fő részesült a MOKSZ Emlékérem díjban: *Papp Istvánné*, *Nyíri Éva*, *Veressné Dékány Mária*, *Bodnár Ilona*

Mindannyian emléklapot és ajándékot kaptak, a távollevőknek is el lett juttatva a jutalom.

Rendezvények

Informatio Scientifica – Informatio Medicata 2012

Az Informatio Scientifica – Informatio Medicata nemzetközi konferenciát 2012-ben 9. alkalommal rendezte meg az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma, a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége és a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára. A konferencia kiemelt témája, az innováció és a kutatásfejlesztés volt. Plenáris ülésein felszólaltak a hazai orvosképző egyetemek vezető tisztségviselői, valamint a szakma elismert szakemberei.

Szeptember 26-án, a konferencia ún. 0. napján a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárában a látogatók a ProQuest és az Elsevier workshopján vehettek részt, valamint ezen a napon zajlott a nyugállományú

kollégák éves találkozója is. A délutáni welcome fogadás után komolyzenei koncert zárta a napot a Semmelweis Szalonban. 27-én, csütörtökön, a Balassi Intézetben vette kezdetét a 2 napos szakmai kiállítás, melynek során a látogatók hasznos információkra tehetek szert a könyvkiadók, tartalomszolgáltatók standjainál. A kiállítók száma évről-évre növekszik: 2012-ben 6 magyar és 10 külföldi kiállító mutatkozott be a konferencián.

A csütörtöki és pénteki napot plenáris ülés nyitotta meg, melyen előadást tartottak a szakma legrangosabb képviselői, valamint a Semmelweis Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Szegedi Tudományegyetem és a Debreceni Egyetem vezető tisztségviselői. A két nap során 4 szekcióülésen és további 2 workshopon vehettek részt az érdeklődők, valamint a szakmai kiállításon túl, a kiállítók 1-1 prezentáció keretében bemutatkoztak a csütörtöki plenáris ülésen. Az első nap tudományos programjait zenei műsor és gálavacsora zárta.

Idén is, mintegy 400 látogató vett részt az eseményen, köztük, könyvtárosok, orvosok, PhD hallgatók és érdeklődő szakmabeliek. A konferencia helyszínéül választott, a már korábbi években is jól bevált Balassi Intézet helyiségeinek finanszírozását az NKA pályázat útján elnyert egyszeri, vissza nem térítendő 701.000 forintos támogatás tette lehetővé

Workshopok, tréningek

2012-ben is több alkalommal szerveztünk workshopokat és tréningeket, melyek nagy népszerűségnek örvendenek az orvosi könyvtárosok körében. Olyan napi szinten alkalmazható, gyakorlati tudnivalókra hívják fel a figyelmet, mint a különböző adatbázisokban rejlő lehetőségek kiaknázása, a hatékony keresés, mellyel a könyvtárosok hatékonyan tudják segíteni a kórházak, orvosok és egyetemi dolgozók munkáját. 2012-ben az alábbi workshopok, tréningek valósultak meg:

- *Oxford University Press workshop* (2012. január 18. Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár): Marzena Giers-Fidler tartott továbbképzést és bemutatót a kiadó orvosi, egészségügyi forrásairól.
- *Micromedex tréning* (2012. június 25. Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár): Az előadó, Fabien Wecker, „Micromedex on site training on the new version of micromedex 2.0 and an introduction to some new products and product enhancements” címen tartott előadást és ismertette a Micromedex adatbázis új szolgáltatásait, felépítését valamint az adatbázisban való hatékony keresés metódusát.

- *PubMed és értéknövelt szolgáltatásai* (2012. május 4., 7. és 8. Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár) címen májusban 3 alkalommal volt előadás és gyakorlat a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárában a PubMed extra szolgáltatásról, segítő a könyvtárosok napi munkáját és a hatékony információkeresést.
- *ProQuest workshop* (Informatio Scientifica – Informatio Medicata konferencia, 2012. szeptember 26. Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár): Sophie Panagi, a cég képviselője ismertette a ProQuest platformon elérhető adatbázisokat, különös tekintettel a Dissertations & Thesis adatbázisra. Bemutatta a képekre, grafikonokra és táblázatokra való keresés lehetőségét.
- *Elsevier workshop* (Informatio Scientifica – Informatio Medicata konferencia, 2012. szeptember 26. Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár): Maja Ravnikar és Michael Krupa bemutatták a cég legújabb termékét a ClinicalKey-t, a keresési lehetőségeket és az adatbázisból való importálás funkcióját.
- *Ovid workshop* (Informatio Scientifica – Informatio Medicata konferencia, 2012. szeptember 27. Balassi Intézet): Michael Fanning ismertette a MeSH tárgyszavas keresés, valamint a Basic Search lépéseit, mely során a rendszer Open Access listát is felajánl.
- *Minerva-EBSCO workshop* (Informatio Scientifica – Informatio Medicata konferencia, 2012. szeptember 28. Balassi Intézet): A workshop első részében Marta Dyson és Lukács Eszter „Wiley konzorciumi ajánlat bemutatása a Minerva-EBSCO-tól” címmel tartottak előadást, ezután Jan Luprich „EBSCO Discovery Service és EBSCO e-könyvek” című bemutatója következett.

Részvételek szakmai gyűléseken, kongresszusokon

A könyvtártudomány hazai és nemzetközi konferenciáin, kongresszusain 2012-ben is szép számmal képviselték magukat a MOKSZ könyvtárosai, hiszen fontos figyelemmel kísérni mind a magyar, mind a külföldi trendeket. Ennek érdekében szerveztünk szakmai utakat és előadásokkal vettünk részt számos szakmai gyűlésen.

A Magyar Kórházszövetség XXIV. kongresszusán Egerben, 2012. április 25-27. között, négy vezetőségi tag képviselte a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségét: Kührner Éva, Palotai Mária, Beke Gabriella és Vasas Livia MOKSZ elnök. A kongresszuson Kührner Éva előadást tartott:

„Tulajdonosváltás hatása a kórházi könyvtárak életére” címmel.

Az EAHIL "Health Information Without Frontiers" konferenciáján, Brüsszelben 2012. július 4-6. között a GYEMSZI IRF képviseletében Palotai Mária és Vízvári Dóra poszterrel szerepelt (*MATARKA Cross-country development in the searchable Hungarian periodicals Table of Contents (TOC) Database*).

Somorjai Noémi, az SE Magatartástudományi Intézetének könyvtárosa, poszterrel vett részt az IFLA World Information Congress "Libraries Now! Inspiring, Surprising, Empowering" címmel 2012. augusztus 11-17. között Helsinkiben megrendezett kongresszuson.

2012. október 9-13. között a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának 6 munkatársa részt vett a Frankfurti Könyvvásáron. A nagyszabású szakmai rendezvényen lehetőség nyílt megismerni az adatbázis-szolgáltatók, kiadók, legújabb termékeit, egyben kiváló alkalom volt a szakmai tapasztalatcserére, fontos technikai és gyakorlati kérdések megvitatására a résztvevőkkel.

Októberben az MKE Műszaki Könyvtáros Szekció rendezvényének keretén belül előadást tartott Palotai Mária (*Újból hálózatban? Újdonságok a GYEMSZI IRF Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár életében*) és Kovács Beatrix (*Könyvtári honlap - látogatottsági statisztika*).

2013. évi célkitűzések

- A MOKSZ honlapjának tartalmi gondozása, a MOKSZ levelezőlista felügyeletének átvétele
- Az Orvosi Könyvtárak című lap színvonalának emelése
- Informatio Scientifica – Informatio Medicata 2013 A jubileumi 10. konferenciához méltó színvonalas szakmai program megvalósítása
- Stratégiai terv készítése. A jövőkép elfogadtatása a GYEMSZ-vel és a Kórházszövetséggel. Meghatározni a jövő kórházi információs központjának feladatait, körvonalazva a célkitűzéseket, technikai és személyi feltételeket stb.
- Továbbképzések, (online) tréningek szervezése a MOKSZ könyvtárosai számára az adatbázisok szakszerű és hatékony kezelése érdekében, valamint az internet tudományos használatának kérdéseiről
- MOKSZ nyilvántartás aktualizálása a szeptemberi közgyűlés alkalmával

Publikációk jegyzéke

Berhidi Anna - Margittai Zsuzsa - Vasas Lívía: Az Orvosi Hetilap bibliográfiai elemzése: visszatekintés és az előrelépés lehetőségei/Looking back and moving forward: a bibliographic survey of the Hungarian-language Orvosi Hetilap. *Orvosi Hetilap*, 2012. (153) 48. pp1905-1917.

Csajbók Edit - Szluka Péter - Vasas Lívía: Library Consortia in Hungary. *Journal of Academic Librarianship*, 2012 (38) 6. pp. 335-339.

Margittai Zsuzsa: Informatio Scientifica - Informatio Medicata 2012. *Könyvtári levelező/lap*, 2012. (24) 10. pp28-30.

Szluka Zoltán - Szluka Péter: DOI regisztrálása tudományos folyóiratok tartalmaihoz. *Könyv, könyvtár, könyvtáros*, 2012. (21) 7. pp 32-37.

Előadások, poszterek jegyzéke

Kovács Beatrix: Könyvtári honlap - látogatottsági statisztika. MKE Műszaki Könyvtáros Szekció rendezvénye a GYEMSZI IRF Hold utcai épületében, 2012. október 18.

Kührner Éva: „Tulajdonos váltás hatása a kórházi könyvtárak életére” A Magyar Kórházszövetség XXIV. kongresszusán Egerben, 2012. április 25-27.

Vízvári Dóra - Palotai Mária: MATARKA Cross-country development in the searchable Hungarian periodicals Table of Contents (TOC) Database. *EAHIL "Health Information Without Frontiers" konferencia*, Brüsszel, Belgium 2012. július 4-6. Poszter.

Palotai Mária: Újból hálózatban? Újdonságok a GYEMSZI IRF Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár életében. MKE Műszaki Könyvtáros Szekció rendezvénye a GYEMSZI IRF Hold utcai épületében, 2012. október 18.

Palotai Mária - Kovács Beatrix: Könyvtári támogatás nők egészségügyi információkereséséhez. "Nők a könyvtárban" Publika Fórum Vitasorozat I. - Publika Magyar Könyvtári Kör rendezvénye, 2012. november 15.

Somorjai Noémi: Libraries for adult and adolescent lesbian, gay and bisexual library users. *IFLA World Information Congress "Libraries Now! Inspiring, Surprising, Empowering"*, Helsinki, Finnország 2012. augusztus 11-17. Poszter.

Vízvári Dóra: MATARKA Brüsszelben. MATARKA jubileumi rendezvény 2012. Budapest Főváros Levéltára, 2012. október 5.

Villanások egy egészségügyi szakkönyvtár elmúlt 50 évéről, tények, számok annak jelen helyzetéről - Mit mutat a Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtárának jubileumi mérlege?

Könyvtárunk jelmondata, szlogenje: Egészséghez segít a tudás. A megfelelő ismeretek szinte elengedhetetlenek az orvos gyógyító munkája során, de ugyanilyen szükséges az egészségtudatos életmód, a beteg saját egészségének visszaszerzéséért tett erőfeszítései során is. A klinikai gyakorlat, kutatás egymásra ható folyamatában központi szerepet tölt be a könyvtár az ide vágó ismeretek folyamatos gyűjtésével, feldolgozásával, azok elérhetőségének biztosításával.

Könyvtáralapítás, kezdeti évek (1962-1968)

A könyvtáralapítás gondolata a Zala Megyei Kórházban először dr. Hetés Ferenc kórházigazgatóban fogalmazódott meg, 1962 decemberében. A hivatalos leltárkönyv első bejegyzése 1963. március 15-i dátumról árulkodik. A könyvtár első helyéül egy légoltalmi pince szolgált, annak zárt szekrényeivel. A kórház első könyvtárosaként dr. Takács Ádámné egy 2 x 2 m-es portásfülkében látott munkához. Az induló állományt 2000 kötet könyv és 50 előfizetett folyóirat jelentette. A szaklapok fele magyar, fele idegen nyelvű volt. A könyvtár alközponti funkciójából adódóan végezte a Megyei Tüdőgyógyintézet Pózva, Nagykanizsa, Keszthely, Hévíz kórházi könyvtárainak szakmai irányítását. 1963 augusztusában az újonnan átadott ebédlő épületének egyik termében működhetett tovább a könyvtár, ahol már egyidejűleg 12 fő részére helyben olvasásra is lehetőség nyílt.

Javuló működési körülmények, bővülő szolgáltatások (1969-1975)

1969 novemberétől már az újonnan épült „főépület” első emeletén, a kórházigazgatással egy folyosón folyt tovább a könyvtári munka. Az OOKDK 1971-ben megrendezett „könyvtáros versenyén” – az alközponti kategória első díját és a vele járó 3000 Ft pénzjutalmat Zalaegerszeg nyerte. 1970-1975 között külön szakfordító szolgálat segítette az orvosok munkáját. Az 1974/75-ös tanévtől már az oktatókórházi feladatok is meghatározzák a könyvtár tevékenységét, amit 1975 júniusától már két könyvtáros lát el.

Növekvő állomány, gyarapodó dolgozói létszám, olvasóképzés (1976-1989)

1977-ben a külső telephelyen működő betegkönyvtári és az orvosi könyvtári állomány összevonásra került. Ugyancsak ez évtől már három könyvtáros állt az olvasók rendelkezésére. (Dr. Takács Ádámné, Dr. Polner Kálmánné, Buzsáky Katalin). Az 1980-as évektől a könyvtárosok bekapcsolódtak az orvostanhallgatók, szakdolgozók képzésébe, akiknek elsősorban szakirodalmi ismereteket, abban való tájékozódást, valamint

könyvtárhasználati ismereteket oktattak. A Soros Alapítvány révén 1989-ben ez a könyvtár is fénymásolóhoz jutott, ami leginkább a könyvtárközi kölcsönzést segítette.

Számítástechnikai fejlesztések, minőségbiztosítás, mindez új helyen (1990-2000)

1990 márciusától ismét új helyen, a kórház M jelű épületében működik tovább a könyvtár. Itt – a raktárral együtt – 190 m²-t tudhat magáénak, amiből 48m² a könyvkiválasztó tér, és ugyanakkora az olvasóterem. 1995-től a kórház többi szakterületével megegyezően mi is az aktuális minőségbiztosítási rendszer szerint végezzük munkánkat. Könyvállományunk nagysága ez idő tájt 10 ezer kötet körül mozog, míg kurrens folyóirat-előfizetésünk 272, amiből az idegen nyelvű szaklapok száma 142. A MEDLINE CD-ROM és a Current Contents mágneslemezes változatával nálunk is megjelennek az első adatbázisok. 1995-ben, az ISPITA Alapítvány jóvoltából használatba vehettük az első számítógépet. 1996-ban – ugyancsak az ISPITA Alapítványnak köszönhetően – üzembe helyezhettük a TextLib integrált könyvtári rendszer DOS-os változatát. 1997-ben házigazdái lehettünk a MOKSZ I. országos értekezletének. 1998. januárjától – a kórházban elsőként és egyedülként – internet kapcsolattal is rendelkezett könyvtárunk. Kezdetben egy telefonmodem és egy munkaállomás révén, amit később – 1999 februárjától – mikrohullámú kapcsolat váltott fel. 1999-től – számítógépeink számának gyarapodásával – a kórházi hálózattól független önálló számítógépes hálózattal rendelkezünk, ami három szerverből és hat munkaállomásból állt. 1999 másik jelentős változása, - hogy a fenntartó által jóváhagyottan – szervezetileg önálló osztály besorolást kapott a könyvtár. Olvasóink száma ebben az időszakban 826, akik közül 603-an voltak a kórház dolgozói. Az 1990-es évek elején kettő rész munkaidős egy teljes munkaidős könyvtárost majd három teljes, egy rész munkaidős könyvtárost foglalkoztatott a kórház.

Új szervezeti keretek, javuló számítástechnikai feltételek (2000-2004)

2002 novemberétől már Egészségügyi Szakkönyvtár néven nyilvános könyvtárként működik a volt orvosi könyvtár. A korábban elindított számítástechnikai fejlesztések szerves folytatásaként 2001 júniusától kezdődően „él” online katalógusunk, új tájékozási lehetőséget nyújtva minden érdeklődőnek könyvállományunkról. Honlapunk 2003 márciusától – önálló webcímen – www.zmkok.hu – elérhető a világhálón. 2004 májusától – egy sikeres IHM pályázat révén, a digitális írás-olvasást segítő – e-Magyarország pont is otthonra lelt nálunk. Elektronikus szolgáltatásaink köre online referensszel bővült, miközben könyvtárközi szolgáltatásunkat az Ariel 3.3 szoftver fogadó része segíti. Ebből az

időszakból a következő – az Ispita Alapítvány támogatásával létrejött saját kiadványokkal is büszkélkedhetünk: Zala Megyei Kórház orvosainak bibliográfiája 1990-1999; 2000-2003, Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakdolgozóinak bibliográfiája 1990-1998; 1999-2002, Tudományos Közlemények jegyzéke 2000; 2001-2002.

Működés „takaréklángon”, pályázati lehetőségek (2005-2008)

2006 októberéig meglévő négy fős létszámunk három főre csökkent. Több szakterületi link-és dokumentumajánlóval segítettük orvosaink munkáját. 2007-ben a kórház Kór-Lap című újságjában szinte havi rendszerességgel bemutattunk egy-egy orvos-szakmai adatbázist, részben a figyelemfelhívás céljával, részben megkönnyítendő azok használatát. 2006. március 21-én házigazdái voltunk egy orvosi könyvtárakat érintő minőségirányítási konferenciának. 2007 novemberében egy gépen kapcsolódtunk a kórház intranet hálózatához. Informatikai jellegű fejlesztéseink közül említést érdemel, hogy 2008 márciusában megújult honlapunk, ahol elérhetővé vált a kórházi munkatársak előadásainak, közleményeinek TEKA-ban (Tudományos Előadások és Közlemények Adattára) rögzítése, visszakereshetővé tétele. Erre az időszakra esnek olyan, munkánkat befolyásoló események, mint teljes körű festés-mázolás (2006. május), betörés (2006. június), a Műveseállomástól való kétszeri beázás (2008. szeptember). Az orvosok szakirodalmi tájékozódását segítette az otthoni munkaállomásokról is elérhető PML használata, a könyvtárosok szakmai fejlődését pedig egy 2006-os párizsi, majd prágai tanulmányút. A kórház feladatellátását nehezítő szűkülő anyagi források erősen csökkentették a könyvtárra fordítható összegeket is. A visszafogásból eredő gondok mellett egyedüli reményt a TIOP, TÁMOP pályázati kiírásai jelentették.

Kettősség szorításában. Napi működési gondok, hosszútávra szóló fejlesztések (2009-2011)

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár által szervezett és vezetett konzorcium tagjaként két pályázat révén jutottunk fejlesztési lehetőségekhez. A TIOP 1.2.3 „Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra fejlesztése” kiírási feltételei alapján szakkönyvtárak legfeljebb 5 millió forint értékig nyújthatták be elképzeléseiket. Elfogadott pályázatunk eredményeként az internetkapcsolatunk optikai kábel révén biztonságosabb lett, a TextLib integrált rendszernél a korábbi változatot felválthattuk egy sokkal korszerűbbre. Az új szerverprogramja Linux alapú, a munkaállomások Windows alatt működnek, miközben a Z39 protokoll révén a távoli keresés lehetősége adott. Mindezekhez több – így a látássérültek számára való használatot megkönnyítő – kiegészítő program járul. A hét új munkaállomásból álló könyvtári hálózat valamennyi gépén elérhető az

internet, a dolgozó gépeken még az intranet. Az így kialakított infrastruktúrára épülhettek a TÁMOP 3.2.4/08/1 „Tudásdepó-Expressz – a könyvtári hálózat formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében” való pályázat tervei. A pályázott és elnyert összeg 8 274 320,- Ft volt. Ennek keretében kiemelt, megvalósult tevékenységek: az egészségügyi szakportál létrehozása (IQSYS közreműködésével), valamint egy biblioterápiás tanfolyam (olvasmányélményekre alapozott önismeret-fejlesztés - Zalai Mentálhigiénés Egyesület szervezésében).

Ezzel szemben áll, hogy 2009 októberétől a három fővel vállalt feladatainknak ketten próbálunk eleget tenni. A könyvtárra fordított pénzügyi keret 2006-2011 között egyharmadára, az állománygyarapításra rendelkezésre álló keret – ugyanezen időszak alatt – több mint egynegyedére csökkent. Könyvállományunk nagysága az utóbbi tizenkét évben nem növekedett, szinte alig változott. Előfizetett folyóirataink száma 2002 és 2011 között ugyancsak egyharmadára csökkent. Olvasóink száma immár egyezer fő körül van, akik közt egyre nagyobb teret nyer a távhasználatok száma. Könyvtárunk külső szakmai kapcsolatrendszerébe közül a legfontosabbak: a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége, a TextLib Egyesület, az E Magyarország és a Magyar Tudományos Művek Társaságának kapcsolán fennálló tagsági illetve szerződéses viszony. Nem kívánjuk elfogadni, hogy erőnkiből úgymond csak „tűzoltó jellegű” munkára futja. A 2012. év végével alakított Könyvtárbarátok Köre támogatása révén is egyre inkább az igények alapos ismeretében egyedi, értéknövelt, professzionális módon nyújtandó szolgáltatásainkkal kívánjuk segíteni a kórház mindennapi gyógyító, oktató munkáját, esetlegesen kutató tevékenységét.

Beke Gabriella
könyvtárvezető
Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtár
bega@zmkok.hu

SZAKKÖNYVTÁROSI FIGYELŐ

Beszámoló a frankfurti Goethe Egyetem Orvostudományi Főkönyvtárában 2012. október 11-én tett látogatásról

A Goethe Egyetem klinikai könyvtára az Egyetem központi épületei közt található Frankfurtban, tömegközlekedéssel jól megközelíthető helyen, nem messze a Majna folyó partjától. A Főkönyvtár a Frankfurt am Main Egyetemi Könyvtárának része, az Egyetemi Klinikák főkönyvtáraként működik. (A Klinika sok épületénél felújítási munkálatok folytak, így a könyvtár előtti terület is fel volt állványozva éppen, ahogy a képen is látszik.)

A könyvtárban a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának munkatársait Hiltraud Krüger főkönyvtáros fogadta a nyitási idő előtt, hogy legyen idő a körbevezetésre, mielőtt megérkeznek a hallgatók. A könyvtár kétszintes épületben helyezkedik el, a földszinten található a kölcsönzőpult, egy kisebb és egy nagyobb olvasóterem a folyóiratok legutóbbi számaival, tankönyvekkel és számítógépekkel, az eggyel lentebbi szinten /pinceszinten/ pedig egy kisebb olvasóterem monografikus művekkel. A Könyvtárban összesen négyen dolgoznak a főkönyvtárossal együtt. A nyitva tartási időben ketten ülnek a kölcsönzőpultban, frekventáltabb időszakban, ha szükséges, többen is. A Könyvtárban nem folyik könyvfeldolgozási munka, azt az Egyetemi Könyvtárban végzik, így a klinikai könyvtárban helyben kölcsönzői és olvasószolgálati feladatokat látnak el az ott dolgozók.

1. A könyvtár kívülről és a kölcsönzőpult

A könyvtárban 120 férőhely van a hallgatók számára, összesen 3 olvasóteremben, összesen 34 számítógép áll a hallgatók rendelkezésére két helyiségben elosztva. Az olvasótermek közül kettő egybenyílik, nagy területű helyiségeket használnak erre a célra, így tágasak. A kialakításukra jellemző, hogy a könyvespolcok az átvezető, kisebb helyiségekben vannak, és egy teljes helyiség terében csak olvasóhelyek állnak a hallgatók

rendelkezésére. A számítógépek az egyik olvasóteremben a fal mentén kaptak helyet körben, a csatlakozók könnyebb elérhetősége miatt illetve néhány a kölcsönzőpulttal valamint könyvszekrényel közös terében található. Az összes számítógép mini PC-házaz, így helytakarékos, LCD monitor csatlakozik hozzájuk. A főkönyvtáros elmondása szerint a hallgatók sokszor hozzák a saját laptop-jukat, táblagépüket, így nem mindenki az ottani gépeket használja. Az egész épületben van wi-fi elérhetőség. A legnagyobb olvasóterem érdekessége, hogy régen a helyiség nővérszállóként funkcionált és az volt a dormitóriuma, az egyik vége pedig a kápolna, amelyet bizonyít a terem alakja, a díszes ablaküvegek és a mennyezet kialakítása.

2. Olvasóterem és számítógépes terem

3. Régi kápolna, mostani olvasóterem

Könyvállomány tekintetében a könyvtár 2010 kötettel rendelkezik összesen, melyek főként tankönyvek, de vannak monografikus művek is. A tankönyvek nagy többsége német nyelvű, néhány angol. A Központi Könyvtárban levőkhöz hasonló címekkel és sorozatokkal találkoztunk a könyvespolcokat nézve, úgy, mint a Sobotta atlasz-sorozat vagy a Thieme kiadó könyvei. Egy-egy kötetből több kölcsönözhető példánnyal és két nem kölcsönözhető példánnyal rendelkeznek. A nem kölcsönözhetőeket piros

csíkkal jelölik a könyv gerincén és külön teremben található, ahol helyben lehet olvasni azokat. A kölcsönzési idő négy hét a könyvtárban. A könyvtárban a nyomtatott könyvek mellett előfizetnek elektronikus könyvekre is, a nyomtatott és elektronikus könyvek használati aránya a főkönyvtáros elmondása szerint 50-50% a hallgatók körében.

4. Könyvespolcok

A felsőoktatási könyvtári szerep mellett nyilvános könyvtárként is működik, de csak a Goethe Egyetem hallgatói kölcsönözhetnek könyveket. Hétköznapokon 9-20 h-ig tartanak nyitva, hétvégéken pedig 9-18 h-ig. A felhasználók bevihetik a könyvtárba a táskáikat, a kabátoknak széles fogasok vannak kitéve, az értékeket pedig a kulccsal működő locker-ekbe tudják zárni.

5. Lockerek

Folyóiratok tekintetében a könyvtár 3000 online folyóirattal rendelkezik és körülbelül 40 nyomtatott folyóirattal. A nyomtatott folyóiratok számára van egy külön folyóirat olvasó terem 2011-től való kurrens számokkal, a régebbi folyóiratszámokat külső raktárban tárolják és 3-4 nap alatt hoznak be közülük kérésre számokat. A klinikai könyvtárban is az a tendencia, hogy egyre inkább az online folyóiratok használatára térnek át.

6. Folyóiratolvasó

A főkönyvtáros elmondása szerint a Goethe Egyetem Orvosi Fakultációjára körülbelül 3000 hallgató jár, a klinikai könyvtár őket hivatott kiszolgálni, amelyre igazából kevés a könyvtárban a férőhelyek száma, de igyekeznek a legjobb tudásuk szerint szakirodalommal ellátni a hallgatókat.

7. A Klinika recepciója

Mátyás Melinda
könyvtáros
Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár
mmatyas@lib.sote.hu

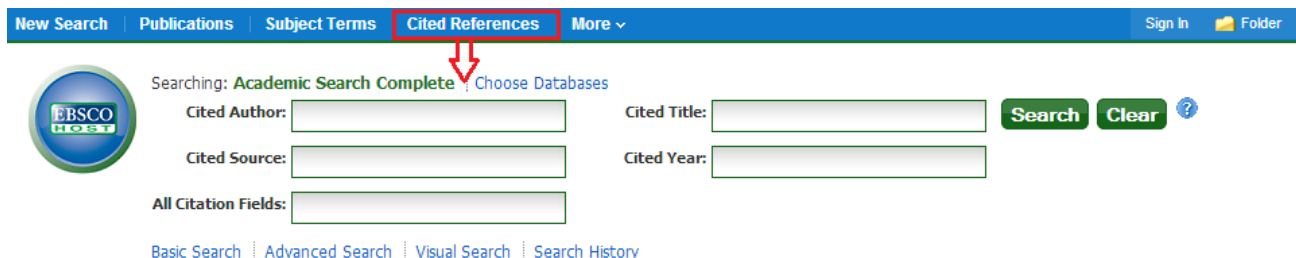

EBSCO tréning az MTA könyvtárában

Idén januárban a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában tartott előadást Jan Luprich az EBSCO adatbázisairól, e-book szolgáltatásáról, valamint a Discovery Services-ről.

Az előadás elején Jan röviden bemutatta az Elektronikus Információ Szolgáltatáson keresztül elérhető adatbázisokat, fő jellemzőiket kihangsúlyozva, és külön felhívta a figyelmet a „Cited References” funkcióra. Az adatbázisok bemutatásakor kitért arra is, hogy bár már rengeteg folyóiratot/könyvet indexelnek és szolgáltatnak teljes szöveggel, de még többet szeretnének licenzelni, és így nyíltak a magyar kiadók felé is.

Ezután Jan előadásában bemutatta még az EBSCO és a H. W. Wilson

cég együttműködésével létrejött hét, új, úgynevezett „Szuperadatbázist” is. Ezek az adatbázisok a művészetek, jog, bölcsészettudományok, könyvtár- és információtudomány, illetve az alkalmazott tudományok és számítástechnika témakörében nyújtanak teljes szövegű hozzáférést több tartalomhoz.

Az előadás második része az e-könyvekről szólt, amelyről már az Informacio Medicata konferencián is hallhattak tőle előadást az érdeklődők. Az EBSCO e-book gyűjteménye több mint 360 000 e-könyvet és 27 000 hangskönyvet tartalmaz, több mint 800 kiadótól, így például: Taylor & Francis, Springer, Elsevier kiadóktól.

Jan többféle lehetőséget is ismertetett az online könyvek előfizetésére: Vannak tematikus csomagok minden tudományterületen, amelyeket az EBSCO szakemberei állítottak össze. Emellett lehetőség van címenként válogatni, és egy teljesen egyéni listát összeállítani. És van továbbá egy új, úgynevezett olvasó központú beszerzési mód (Patron Driven Acquisition) is. Ennek lényege, Jan elmondása alapján, hogy ha a könyvtár nem tudja mely címekre lesz biztosan szüksége az olvasóknak vagy nincs kellően nagy kerete egy kívánt gyűjteményt előfizetni, lehetősége van arra, hogy kiválasszon egy nagyobb gyűjteményt és megadjon egy összegkeretet hozzá. Az összeg kreditként működik, és csak akkor kerül belőle levonásra, ha egy olvasó használta a könyvet. Hogy mi

minősül használatnak arra több szabályozás is van, például a felhasználó legalább 10 percig olvassa az online könyvet a honlapon, vagy letölti azt.

Fontos, hogy az egyidejű felhasználók számát a könyvtár címenként beállíthatja, azonban nem minden kiadó támogatja a korlátlan felhasználós opciót.

Az előadás harmadik része az EBSCO Discovery Service-ről szól, melynek célja, hogy összefogja a könyvtárban elérhető összes adatbázist, és így a felhasználónak elég egyetlen keresést lefuttatni ahhoz, hogy minden forrásból tájékozódni tudjon.

Ha egy könyvtár előfizet erre a szolgáltatásra, lehetősége van kérni, hogy nyilvános katalógusának teljes tartalmát betöltsék az EBSCO rendszerébe. Így egy felületen keresztül az olvasó kereshet egyszerre az EBSCO adatbázisokban, a könyvtár katalógusában, sőt a könyvtár által előfizetett más adatbázisokban is, például: Web of Science, JStor.

Jan elmondta még, hogy a szolgáltatás árának kalkulációjakor figyelembe veszik az intézmény FTE számát, és hogy kéri-e a könyvtár az OPAC integrálást vagy sem.

Az előadás legvégén pedig felhívta a figyelmet arra, hogy kollégáival szívesen tartanak ingyenesen oktatást az EBSCO adatbázisokban való keresésről magyar és angol nyelven is.

Ruttkay Szilvia
online-folyóirat feldolgozó
Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár
szruttkay@lib.sote.hu

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének negyedévenként megjelenő hivatalos lapja
ISSN 2061-036X (Nyomtatott)

<http://www.lib.sote.hu/moksz/orvosik.htm>

ISSN 2061-0378 (Online)

Lapigazgató

Dr. Vasas Lívia MOKSZ elnök PhD

e-mail: lvasas@lib.sote.hu

Felelős szerkesztő

Margittai Zsuzsa

e-mail: zsmargittai@lib.sote.hu

Wolf György

e-mail: wolf-gy@koki.hu

A MOKSZ és az Orvosi Könyvtárak szerkesztőségének címe

1088, Budapest, Mikszáth Kálmán tér 5.

Tel: +36 1 317-5030, Fax: +36 1 317-1048

www.lib.sote.hu

Adószám: 18230082-1-42

Megjelenik 300 példányban